

Kulturkanten

SAG-2025-00364 hast

Baggrund

Kulturaftale 2021-2024 mellem det nordjyske kultursamarbejde Kulturkanten, de 11 nordjyske kommuner, Region Nordjylland og Kulturministeriet udløber. Fra og med 2025 ændres lovgivning og vilkår på området samt forudsætningen for Region Nordjyllands deltagelse i samarbejdet. Denne rammeaftale har til formål at sikre det mellemkommunale samarbejde på kulturområdet.

Rammeaftalen skal danne grundlag for en nærmere fastsættelse af samarbejdets indhold, strategi, finansiering og handling der igangsættes fra 2026. Rammeaftalens indhold er godkendt i Kulturkantens politiske styregruppe, der består af udvalgsformænd fra de nordjyske kommuner samt Region Nordjylland. Den fremsendes nu til videre godkendelse i de nordjyske kommuner, der også har denne rammeaftale til politisk behandling.

Indstilling

Det indstilles at KKR Nordjylland tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Kulturaftalerne er et koncept fra Kulturministeriet, hvor en eller flere kommuner kan indgå en 4-årig kulturaftale med kulturministeren. Kulturaftalerne finansieres af Kulturministeriet og fra de involverede aftaleparter indenfor de respektive kulturaftaler. I Nordjylland hedder kulturaftalen Kulturkanten.

Kulturkanten er et nordjysk mellemkommunalt samarbejde på kulturområdet, der er indgået mellem alle 11 nordjyske kommuner, Region Nordjylland og Kulturministeriet. Kulturaftalerne fornys hvert 4. år og samarbejdet i sin nuværende form har foregået siden 2007. De nordjyske kommuner har dog samarbejdet formelt på kulturområdet i mere end 25 år.

I Kulturkanten administreres en række ordninger bl.a. på særligt børne- og ungeområdet; herunder f.eks. Børns Møde Med Kunsten og Unges Møde Med Kunsten, samt en række puljer der gennem aftaleperioden støtter hundredvis af kulturaktiviteter og særlige indsatser til gavn for borgerne og udviklingen af kulturlivet i hele Nordjylland.

Samarbejdets formål er:

- fortsat at sikre kulturel udvikling på tværs af en stor nordjysk geografi.
- fortsat at understøtte og udvikle de nordjyske kulturinstitutioner og -skoler, med kulturtilbud af høj

- kvalitet til børn, unge og voksne i kulturregionen på tværs af en stor geografi.
- fortsat at arbejde intensivt på at få midlerne til at vokse og blive til mere, til gavn for alle nordjyder og nordjyske kulturinstitutioner.
- fortsat administrere og arbejde med ordningerne Børns Møde Med Kunsten og Unges Møde Med Kunsten, samt Biografordningen i og for Nordjylland.

Kulturkanten ledes af en administrativ styregruppe og en politisk styregruppe bestående af henholdsvis fagchefer og politiske udvalgsformænd fra de involverede kommuner og Region Nordjylland. Kulturkantens daglige drift varetages af et sekretariat, bestående af en koordinator og en projektleder. Sekretariatet har kontor hos henholdsvis Aalborg Kommunes og Vesthimmerlands Kommunes kulturafdelinger.

Ændret lovgivning og vilkår på området

Som følge af ændret lovgivning i "Lov om Regionernes opgaver og kommunernes samarbejde på kulturområdet" samt nedlæggelse af Regionernes engagement på kulturområdet efter ny sundhedsreform, er forudsætningerne for kultursamarbejdet og dets finansiering ændret.

Pr. 1. januar 2025 har Regeringen effektueret ændring af lov om kulturaftaler mv. til "Lov om regionernes opgaver og kommunernes samarbejde på kulturområdet". Heri fjernes den lovtækt, der tidligere har dannet grundlag for kulturaftalekonceptet. Konceptet vil dog fortsætte i en ny form, hvor Kulturministeriet fremover begrænser sit engagement i aftalerne, men fortsat udlægger vilkår, der skal efterleves for at kulturaftalerne kan modtage tilskud fra Kulturministeriet.

Derudover vil sundhedsreformen og regionernes fremtid også påvirke Kulturkanten. De præcise omstændigheder er endnu ukendte, udover at Regionerne fremover ikke længere skal arbejde med regional udvikling gennem kunst og kultur.

Konsekvenser af ændret lovgivning og vilkår

I Kulturministeriets oplæg for nye vilkår for tilskud til kommuner og kulturregioner er der særligt ét punkt, der kræver opmærksomhed i forhold kultursamarbejdets fremtidige mellemkommunale organisering. Hvis blot én kommune trækker sig ud af en kulturaftale, vil det gøre sig gældende at:

- Det statslige tilskud fra "puljen til kultur i hele landet" fremover vil blive fordelt til alle tidligere medlemmer af en kulturaftale pr. borger. De resterende der ønsker at fortsætte samarbejde, kan ikke fremover modtage midler som en samlet enhed, men må gerne samarbejde uagtet.

- Staten vil overtage administrationen af tidligere amtslige tilskud, der i dag håndteres af kulturaftalen.

Det vurderes derfor, at samarbejdet står sårbart, hvis bare én af samarbejdets parter melder sig ud (gælder ikke Regionen). Det begrundes særligt i at overdragelsen af administration af tidligere amtslige midler til Slots- og Kulturstyrelsen indebærer en væsentlig risiko for reel afkobling for nordjyske forhold eller muligvis nedlæggelse af ordningerne.

Det bemærkes i øvrigt, at det på landsplan kun er modtagere af tilskud i kulturaftale 2021-24 der fortsat har mulighed for at modtage statsligt tilskud fra Puljen til Kultur i hele landet. Kulturkanten er derfor fortsat berettiget.

Det bemærkes også, at med statens udtrædelse af selve aftalekonceptet som det fremstilles i lovforslaget, at staten fjerner sig som aktiv part i kulturaftalerne, og stiller herefter kun ganske få krav ifølge med tilskud.

Mens Kulturministeriet fremover ikke vil være en aftalepartner, vil de fortsætte som bidragsyder og tilsynsførende myndighed. Som deres oplæg fremlægges, vil der være færre krav end tidligere. Der skal dog fortsat indsendes årlige projektbeskrivelser samt efterfølgende status- og regnskabsrapporter.

Hidtil har Region Nordjylland medfinansieret en betydelig del af Kulturkantens årlige budget samt bidraget med væsentlige medarbejderressourcer; særligt indenfor sundheds- og kulturområdet. De faktiske omstændigheder for regionernes muligheder for at involvere sig på området, samt omplaceringen af de midler Region Nordjylland indtil nu har øremærket kultur, kendes ikke. Det vides endnu ikke, hvornår regionernes mulighed for at engagere sig og samarbejde på området ophører.

Økonomi

For de statslige tilskud til kulturaftalerne gælder det, at de fordeles indenfor samme ramme som hidtil. Det afspejles derfor i rammeaftalen, at der forventes samme størrelsesorden som tidligere, omend de faktiske forhold forventes at kunne ændre sig i mindre grad.

For Regionens medfinansiering gælder det, at minimum til og med 2025 vil Region Nordjylland medfinansiere på lignende vilkår og med samme størrelsesramme som hidtil. Regionens medfinansiering udgør en anseelig størrelse af Kulturkantens årlige budget samt medarbejderressourcer.

Det vurderes at Kulturkanten med strukturreformen på sundhedsområdet, står overfor en mere ukendt fremtid, hvor Kulturkanten både står med færre

midler i form af reduceret egenbetaling, og samtidigt med et større "marked" af aktører, da Region Nordjylland indtil reformens ikrafttræden har kunnet understøtte og samarbejde med en bred mængde kulturaktører.

For kommunernes medfinansiering gælder det fortsat, at hver kommune bidrager med kontant medfinansiering svarende til 3 kr. pr. borger årligt.

Beslutning